

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Белан В. Ю.,

*Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, м. Київ,
vladyslavbelan91@gmail.com*

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. у Європі розроблено і затверджено низку документів і процедур, які по-новому визначають цілі, завдання і стратегії розвитку європейської освіти в ХХІ ст., включаючи різні її ланки, зокрема, педагогічну освіту («Загальноєвропейські принципи і підходи до компетентності і кваліфікацій вчителів» (2010), «Керівні принципи професійного розвитку інструкторів у професійній освіті та навчанні» (2012), «Переосмислення освіти» (2012) та ін. Одним із пріоритетних напрямів європейської стратегії у сфері педагогічної освіти є підготовка вчителів професійної освіти, загальний стан якої оцінюється експертами як «мозаїка», тобто педагогічні кадри професійної освіти і навчання у країнах ЄС мають різний статус, звання, значні відмінності в підготовці тощо [1]

Значний досвід оновлення підготовки педагогічних кадрів для системи професійної освіти накопичено у Республіці Польща. За останні двадцять років у цій країні здійснено грандіозну перебудову у сфері освіти, відповідно до соціально-економічних, політичних, культурних викликів в умовах глобалізації та європейської інтеграції. У 2009 р. у Республіці Польща було введено нові вимоги до кваліфікації вчителів, зокрема, професійної освіти. За розпорядженням Міністра праці та соціальної політики Республіки Польща від 07.09.2014 р. щодо класифікації спеціальностей і професій для потреб ринку праці, нині в країні здійснюється підготовка вчителів професійної освіти таких типів: 1) вчителі професійно-технічних дисциплін (предметів); 2) вчителі професійних туристичних дисциплін; 3) вчителі професійних сільськогосподарських і лісових дисциплін; 4) вчителі професійних медичних дисциплін; 5) вчителі професійних економічних дисциплін; 6) вчителі професійних мистецьких (художніх) дисциплін. Як зазначається у щорічній Національній доповіді про професійну освіту і навчання у Польщі (2011), наданий

Європейському Центру розвитку професійної освіти (CEDEFOP), закладах професійної освіти працюють також чотири категорії вчителів-фасилітаторів зі спеціальною освітою (педагогі, психологи, методисти, консультанти) [2].

За сучасним польським законодавством усі категорії вчителів професійної освіти мають отримати вищу освіту переважно університетського типу. Невід'ємною складовою інноваційних технологій навчання, які використовуються у вищих навчальних закладах Польщі, є дистанційне навчання. Про це є відповідний пункт у Законі про вищу освіту, а саме, стаття 164, пункт 3, де зазначено, що навчання студента може здійснюватися за допомогою використання методів і методик дистанційного навчання. Питання реалізації дистанційного навчання на сьогодні займає особливе місце в інформатизації польського суспільства. Цікавість до дистанційного навчання пов'язана з новими освітніми можливостями, а саме: поглиблення демократизації (забезпечення на основі застосування ІКТ рівного доступу до освіти для всіх учасників навчального процесу незалежно від соціального, матеріального стану, стану здоров'я, расових, національних, гендерних ознак), гнучкості організації навчального процесу (за допомогою ІКТ здійснюється варіативне застосування просторово-часових характеристик навчального процесу: доступність учнів до навчання незалежно від місця їх перебування і в зручний для них час), індивідуалізація навчання (освітня діяльність з використанням ІКТ реалізується на основі врахування індивідуальних особливостей студентів (учнів) шляхом конкретизації змісту методів і засобів навчання, активізації самостійної діяльності) поглиблення і розширення джерельно-інформаційної бази навчально-дослідницьких проєктів та ін. [3].

У більшості вищих навчальних закладів Республіки Польща працюють центри дистанційного навчання: Центр (осередок) дистанційного навчання у Варшавському технологічному університеті, Центр відкритої і мультимедійної освіти Варшавського університету, Центр дистанційного навчання Сілезького університету в Катовіце, лабораторія дистанційного навчання технічного університету Вроцлава та ін. Технології дистанційного навчання використовуються у професійній підготовці майбутніх вчителів професійно-технічних дисциплін у багатьох університетах, зокрема: у Вищій гуманітарній школі

Лешні, у Польському відкритому університеті у Лодзі, у Краківській політехніці ім. Тадеуша Костюшка, у Гданському університеті, в Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові, у Радомській Політехніці та ін. Вивчення їх досвіду актуалізується завдяки новій ініціативі Європейського Союзу щодо створення «єдиного європейського простору відкритої освіти», а також розвитку «європейського виміру відкритої освіти».

Проблеми та здобутки дистанційної освіти у Республіці Польща досліджувались у роботах таких польських вчених, як: М. Анджеевска (M. Andrzejewska), М. Махінко-Награбецка (M. Machinko-Nagrabecka), П. Міколайчик (P. Miłojarczyk), М. Русштецка (M. Ruszteccka), У.-М. Депчик (U.- M. Depczyk), С. Т. Мойхо (S. T. Mojcho) та ін. Їх роботи є важливим джерелом інформації для порівняльного аналізу і узагальнення з метою обґрунтування шляхів використання цінних ідей польського досвіду дистанційного навчання в Україні [4].

Розвиток дистанційної освіти в Україні пов'язаний з іменами таких українських учених, як: В. Биков, М. Жалдак, В. Кухаренко, А. Манако, Н. Морзе, В. Олійник та ін. Аналізу зарубіжного досвіду дистанційної освіти присвячено роботи вітчизняних компаративістів М. Лещенко й О. Овчарук.

Проте використання дистанційного навчання у системах педагогічної освіти зарубіжних країн до сих пір в Україні досліджувались недостатньо. Праці вітчизняних вчених з аналізом зарубіжного досвіду стосувались переважно використання інформаційно-комунікаційних технологій у шкільній, педагогічній і вищій освіті (В. Гарабко, Т. Гарбуза, О. Зубченко, О. Локшина). У цілому ж досвід реформування освіти в Польщі був предметом аналізу багатьох вітчизняних вчених, зокрема: А. Василюк, Л. Гриневич, Є. Громова, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, М. Пальчук та ін. [5].

Тому, зважаючи на більш поширене використання дистанційної освіти у професійній освіті Республіки Польща, у порівнянні з вітчизняною професійною освітою, польський досвід є цікавим у дослідженні і використанні для нашої держави, яка нині перебуває на шляху до європейського розвитку.

Список використаних джерел

1. Report on Rethinking Education (2013/2041(INI)). Committee on Culture and Education.
2. Kształcenie i szkolenie zawodowe w Polsce. Charakterystyka ogólna. (2011) Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej.
3. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dz.U. 2005 Nr 100 poz. 1365. Режим доступу: <http://www.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2013/10/Prawo-o-szkolnictwie-wy%C5%BCszym-tekst-ujednolicony-listopad-2014.pdf>
4. Maria Andrzejewska, Magdalena Machinko-Nagrabecka, Piotr Mikołajczyk, Monika Rusztecka (2007). Technologie informacyjne w nauczaniu przedmiotów zawodowych. Doświadczenia z warsztatów dla nauczycieli i doradców przedmiotów metodycznych.
5. Організація та функціонування мережі ресурсних центрів дистанційної освіти загальноосвітніх навчальних закладів : Монографія / [Богачков Ю. М., Биков В. К., Пінчук О. П., Олійник В. В., Бузов О. Ю., Манако А. Ф., Коневщинська О. Е., Уханов П. С., Іванюк І. В., Рождественська Д. Б., Барладим В. М., Корнієць О. М., Мушка І. В.; наук. ред. Ю. М. Богачков] ; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України. – К.: Атіка, 2014. – 184 с. : іл.

ВІДКРИТИЙ УНІВЕРСИТЕТ КІПРУ: ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Воєвутко Н. Ю.,

*Маріупольський державний університет, м. Маріуполь,
nvojevutko@yandex.ua, ORCIDiD: 0000-0002-6003-1306*

У Республіці Кіпр дистанційна освіта представлена Відкритим університетом Кіпру (Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου), який є сучасним прогресивним державним університетом, заснованим у 2001 р. в столиці Республіки Кіпр – місті Нікосія.

Застосовуючи методологію відкритого та дистанційного навчання, університету вдалося запровадити у державі нові можливості вищої освіти та навчання протягом життя.

Відкритий університет Кіпру (далі – ВУК) є рівний усім визнаним університетам світу, незалежно від їхньої освітньої методології. Навчальні програми університету задовольняють вимоги сучасної науки, економіки та суспільства, а також узгоджені з Європейською кредитно-трансферною системою, що сприяє мобільності студентів, у тому числі між традиційними університетами та ВУК.

На відміну від традиційного університету, ВУК пропонує гнучкий спосіб навчання, що виключає часові та географічні обмеження і дозволяє здобувати вищу освіту в контексті